

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

4077

Vragen van de leden **Westerveld** (GroenLinks), **Van Meenen** (D66) en **Kwint** (SP) aan de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media over *herkansingen in het voortgezet speciaal onderwijs*. (ingezonden 29 juli 2021).

Antwoord van Minister **Slob** (Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media) (ontvangen 17 september 2021).

Vraag 1

Hoeveel staatsexamenkandidaten waren er dit jaar? Hoeveel daarvan zijn leerlingen uit het voortgezet speciaal onderwijs (vso)? Kan dit worden uitgesplitst naar diploma-kandidaten en certificaatkandidaten?

Antwoord 1

Op dit moment zijn de staatsexamens vo nog niet volledig afgerond. Zoals ieder jaar zijn de cijfers over deelname en slagingspercentages in november beschikbaar. Ik zal uw Kamer hier zoals gebruikelijk nader over informeren.

Vraag 2

Is bekend wat de slagingspercentages van de afgelopen jaren zijn? Is ook bekend hoeveel leerlingen één of meerdere deelcertificaten hebben gehaald?

Antwoord 2

Deze informatie is reeds in uw bezit. Zie de rapportage met kamernummer 31 289, nr. 443, bijlage nr. 969579.

Vraag 3

Zijn er examens niet doorgedaan omdat er onvoldoende bevoegde examinatoren waren?

Antwoord 3

Nee, er zijn geen examens afgezegd wegens onvoldoende bevoegde examinatoren. Wel meldden zich onverwacht veel examinatoren af dit jaar, soms op het laatste moment. Hierdoor was er een extra wervingsactie nodig om dit weer in voldoende mate aan te vullen. Ook was het in een enkel geval nodig om de samenstelling van de commissie van examinatoren aan te passen om het examen te kunnen laten doorgaan. Door een combinatie van een grote extra inspanning vanuit de uitvoering, de extra wervingsactie en de aanpassingen was het net aan mogelijk alle examens af te nemen.

Vraag 4

Hoeveel examinatoren heeft het College voor Toetsen en Examens (CvTE) die bevoegd zijn om leerlingen in het vso te examineren?

Antwoord 4

Jaarlijks maakt het CvTE gebruik van tussen de 1300 en 1500 examinatoren voor de afname van staatsexamens bij zowel vso-kandidaten als overige kandidaten. Het aantal benodigde examinatoren in een bepaald jaar is op voorhand nooit precies te voorspellen. Het is namelijk afhankelijk van de combinatie van de volgende factoren: het aantal leerlingen dat zich aanmeldt, 2) het aantal vakken waar leerlingen aan willen deelnemen, 3) het benodigde niveau¹, 4) de regio en 5) de afnameperiode.

Vraag 5

Hoeveel examinatoren waren er afgelopen jaar te weinig om vso-kandidaten een extra herkansing te geven?

Antwoord 5

Wanneer we alle vso-leerlingen een extra herkansing hadden geboden dan zou dat een toename van 35% in het aantal benodigde examinatoren ten opzichte van de 1300–1500 examinatoren betekenen die het CvTE op dit moment jaarlijks inzet.

De regelgeving biedt op dit moment geen ruimte voor het maken van een onderscheid in herkansingsmogelijkheden tussen vso-leerlingen die deelnemen aan het staatsexamen en andere type staatsexamenkandidaten. Om álle certificaatkandidaten een herkansing te bieden is er naar schatting ruim 50% meer examinatoren nodig.

Daarnaast vraagt het faciliteren van extra herkansingen meer dan alleen het werven van examinatoren. Ook de invulling van andere randvoorwaarden is noodzakelijk. Het gaat daarbij om o.a. surveillanten, locatievoorzitters, correctoren, uitvoerende medewerkers van CvTE/DUO, beschikbare en geschikte school- en/of andere examenlocaties, bijzondere voorzieningen in verband met te leveren maatwerk, beschikbaarheid van examenopgaven etc. Ik zal uw Kamer in het najaar informeren naar aanleiding van de motie Westerveld over de inventarisatie van de specifieke subgroepen (zie ook antwoord bij vraag 8).

Vraag 6

Hoeveel examinatoren zijn er het afgelopen jaar geworven door «gerichte acties»?² Zijn leerkrachten proactief benaderd om examinator te worden? Heeft u net als ons ook signalen ontvangen dat leerkrachten zich hebben aangemeld bij het CvTE om examinator te worden, maar nooit een reactie hebben gekregen?

Antwoord 6

Via diverse wervingsacties zijn er dit jaar ongeveer 450 nieuwe examinatoren geworven. Het grootste deel hiervan moest worden ingezet om te compenseren voor de plotselinge afmeldingen zoals beschreven bij vraag 3. Het kan voorkomen dat leerkrachten die zich hebben gemeld als examinator voor dit examenjaar niet konden worden ingezet, gelet op de inhoudelijke eisen (zoals hierboven geschetst) of omdat zij niet beschikbaar waren op specifieke data of specifieke locaties. Om alle examenafnames te kunnen faciliteren moeten er dus altijd meer examinatoren worden geworven dan het concrete aantal dat nodig is.

Bij mij zijn geen signalen bekend dat leerkrachten die zich hebben aangemeld geen reactie hebben gekregen. Navraag bij het CvTE leert dat dergelijke signalen daar ook niet bekend zijn. Een grote meerderheid van de groep examinatoren die is geworven, heeft bij het CvTE aangegeven interesse te hebben om ook op langere termijn bij te dragen aan het afnemen van staatsexamens. In het najaar start de werving voor examenjaar 2022 en daarbij wordt deze groep betrokken.

¹ De niveaus zijn: vmbo-bb, vmbo-kb, vmbo-gl/tl, havo, vwo, gymnasium.

² Antwoord op vragen schriftelijk overleg overt Besluit eindexamens 2021 en kabinetsreactie op de moties over examens vso | Kamerstuk | rijksoverheid.nl, p. 8

Vraag 7

Wat wordt er het komende jaar gedaan om actief examinatoren voor het vso te werven?

Antwoord 7

Het CvTE is op dit moment bezig met het uitvoeren van de toezeggingen zoals gedaan in de Kamerbrief over het staatsexamen van 12 februari 2021.³ Deze zien op de verbetering van de staatsexamenorganisatie op korte én langere termijn. We onderzoeken de mogelijkheden om het examineren in het vso efficiënter en effectiever uit te voeren. Het gericht werven van examinatoren voor het vso maakt onderdeel uit van de projecten. Op dit moment wordt er geen onderscheid gemaakt tussen examinatoren voor het vso of voor andere staatsexamens.

Vraag 8

Welke stappen zijn gezet om leerlingen in het vso de komende twee jaar wel een herkansing aan te kunnen bieden zoals ook de motie Van Meenen c.s. vraagt?⁴

Antwoord 8

Zoals gemeld in vraag 5 zal in de uitvoering van de motie Westerveld worden gezien of het haalbaar is om voor een specifieke subgroep van de deelcertificaatkandidaten een herkansingsmogelijkheid te bieden, die het certificaat nodig hebben voor studie of beroep.⁵ In het najaar wordt uw Kamer geïnformeerd over de uitkomsten van deze inventarisatie. Dit is een eerste stap in het verkennen van de mogelijkheden voor het uitbreiden van de herkansingsmogelijkheden voor kandidaten die niet opgaan voor het diploma. Tevens wordt in het najaar gewogen of het noodzakelijk is om volgend jaar opnieuw eventuele aanpassingen te doen aan het eindexamen. Hierbij zal een integrale afweging worden gemaakt om te bepalen of volgend jaar opnieuw aanpassingen aan het eindexamen, en daarmee ook voor de deelcertificaatkandidaten, passend zijn. Ook wordt nagedacht over de structurele houdbaarheid van dit systeem van examineren voor de leerlingen in het vso.

Vraag 9

Klopt het dat het deel van de particuliere kandidaten dat uiteindelijk niet komt opdagen groter is dan kandidaten van vso-scholen? Zo ja, is hier nog winst te behalen zodat in ieder geval kandidaten van vso-scholen een herkansing kunnen krijgen? Is het een optie om herkansingen (net als in de eerste periode) ook op zaterdag af te nemen zodat meer examinatoren beschikbaar zijn?

Antwoord 9

Cijfers over afmeldingen voor de staatsexamens en de uitsplitsing naar verschillende groepen zijn op dit moment niet beschikbaar omdat er in september nog herkansingen plaatsvinden. In de bij vraag 7 genoemde onderzoeken naar het examenproces en de uitvoering ervan in het vso wordt bekeken of het CvTE het examenproces in het vso effectiever en efficiënter kan uitvoeren en zal zij, waar relevant, deze aspecten meenemen. Voor de afnames op vso-locaties wordt tijdens het derde tijdvak al gebruik gemaakt van de zaterdagen.

³ Kamerstuk 31 289, nr. 443

⁴ Kamerstuknummer 35 570 VIII, nr. 188

⁵ Kamerstuk 35 300 VIII, nr. 192